

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

نویسنده: دمیتری مینین (DMITRY MININ)

برگردان: ا. م. شیری

۱۹ نومبر ۲۰۲۳

آیا اجلاس عربی-اسلامی در ریاض نقطه عطفی در مناقشه فلسطین و اسرائیل خواهد بود؟

به لحاظ تاکتیکی، اسرائیل می‌تواند موضع اعراب جهان و حتی شورای امنیت سازمان ملل متحد را نادیده بگیرد، از نظر استراتژیک – نه!

بیانیه اجلاس سران کشورهای عربی-اسلامی در مورد حوادث غزه که اخیراً در ریاض برگزار گردید و همچنین قطعنامه شورای امنیت سازمان ملل متحد، اولین قطعنامه در جریان مناقشه فعلی مبنی بر درخواست توقف‌های بشردوستانه در منطقه درگیری و کمک به مردم، که در نهایت در ۱۵ نومبر تصویب شد، گمان می‌رود اسرائیل آن‌ها را به طور کامل رد کند. **استدلال‌ها هنوز همان هستند** - حماس از مردم غیرنظامی به عنوان «سپر انسانی» استفاده می‌کند، بنابراین باید از آن پرسید. در ضمن، در اسرائیل در اجلاس ریاض که خود را به محکومیت شدید اقدامات اسرائیل محدود کرد، اما هیچ برنامه تحریمی، از جمله «تحریم نفت» علیه آن یا متحدان غربی‌اش اعلام نکرد، کاملاً تحقیرآمیز صحبت می‌کنند. به همین ترتیب، نماینده اسرائیل در سازمان ملل متحد با رد قطعنامه شورای امنیت این سازمان، رضایت خود را از این که شورای امنیت خواستار توقف‌های بشردوستانه شده، نه آتش‌بس فوری، پنهان نمی‌کنند. از این گذشته، حتی روسیه نیز با در نظر گرفتن قطعنامه بسیار مبهم و غیرالزام‌آور، از رأی دادن خودداری کرد. علاوه بر این، به همین دلیل، امارات متحده عربی به همراه مالت در اجرای دستورات اجلاس سران عربی-اسلامی، از ترکیب نویسندگان مشترک قطعنامه خارج شد. امارات **تصمیم گرفت** به پیش‌نویس سند روسیه بپیوندد. این سند که توسط واسیلی نینزیا، سفیر روسیه در سازمان ملل ارائه شد، می‌توانست به صلح واقعی منتج شود. اما غربی‌ها آن را به شکست کشاندند.

با وجود این، گستاخی دولت کنونی اسرائیل و کاخ سفید در پشت آن، که معتقدند از نظر تاکتیکی تاکنون پیروز شده‌اند، ممکن است خیلی زودرس باشد. نه تنها شعله ور شدن آتش بحران در خاورمیانه هنوز با نتیجه منطقی خود فاصله دارد، بلکه روند شکل‌گیری واکنش اعتراضی به اقدامات اسرائیل نیز هنوز در آغاز راه است. این واقعیت که امارات متحده عربی، احتمالاً وفادارترین کشور به اسرائیل در منطقه، که هنوز روابط دیپلماتیک خود را با آن قطع نکرده، به پیش‌نویس قطعنامه سخت‌تر روسیه نسبت به قطعنامه تصویب شده پیوست، خود علامت روشنی است که باید به آن توجه کرد. و این واقعیت نیز که در سراسر قطعنامه شورای امنیت سازمان ملل متحد، با «آوارگی اجباری فلسطینیان» **به شدت مخالفت شده**، قابل تأمل است. اگر در نظر داشته باشیم که هدف نهایی آشکار کل عملیات اسرائیل «شمشیرهای آهنین» دقیقاً همین است، ممکن است تحقق آن به طرز محسوسی پیچیده‌تر شود.

بررسی دقیق‌تر اسناد اجلاس ریاض و همچنین تقویم اقدامات برنامه‌ریزی‌شده کشورهای عربی-اسلامی در رابطه با اسرائیل به ما امکان می‌دهد به این نتیجه برسیم که در اثر وخامت روابط فلسطین و اسرائیل بیش از هر زمان دیگری، احتمالاً آن‌ها به بحران کنونی نزدیک می‌شوند. اعراب هرگز مثل سابق با «هضم» سرزمین‌های فلسطین توسط اسرائیل به سمت توافق تدریجی با آن نخواهند رفت. اعراب برای گشودن این گره برنامه یکپارچه و بلندمدت تهیه کرده‌اند که اکنون (البته با درجات متفاوتی از تمایل) مجبور به اجرای آن خواهند شد.

اجلاس اضطراری مشترک عربی-اسلامی در قطعنامه ۳۱ ماده‌ای خود بر ضرورت صلح عادلانه و پایدار بر اساس راه حل دو کشوری تأکید کرده و از جامعه بین‌المللی می‌خواهد که اسرائیل را در قبال اقدامات خود پاسخگو نموده و از حقوق مردم فلسطین حمایت نماید.

این قطعنامه با رد هر گونه تلاش برای توصیف حملات اسرائیل به عنوان دفاع از خود و یا توجیه آن به هر بهانه‌ای، از شورای امنیت سازمان ملل متحد می‌خواهد که برای پایان دادن به تجاوز و محدود کردن اشغال استعماری اسرائیل و نقض مداوم قوانین بین‌المللی و قطعنامه‌های مختلف سازمان ملل متحد توسط آن، تصمیم الزام‌آور اتخاذ نماید.

این قطعنامه از جامعه بین‌المللی می‌خواهد که بر اساس قوانین بین‌المللی بشردوستانه اسرائیل را به عنوان یک دولت اشغالگر و با تمام عواقب ناشی از اشغالگری آن به رسمیت بشناسد. این شامل ساخت و توسعه شهرک‌ها، مصادره زمین‌ها و اخراج فلسطینی‌ها از خانه‌هایشان می‌شود.

یکی دیگر از مفاد کلیدی قطعنامه این است که از همه کشورهای می‌خواهد تا صادرات سلاح و مهمات به دولت اشغالگر را که توسط ارتش اسرائیل و شهرکنشینان تروریست برای اعمال خشونت علیه مردم فلسطین و تخریب خانه‌ها، بیمارستان‌ها، مدارس، مساجد، کلیساها و سایر زیرساخت‌های حیاتی آن‌ها استفاده می‌شود، متوقف کنند.

این رهبران از دیوان کیفری بین‌المللی خواستند تا تحقیقات خود را در مورد جنایات جنگی و جنایت علیه بشریت که اسرائیل علیه مردم فلسطین مرتکب می‌شود، تکمیل کند.

این قطعنامه با محکوم کردن جابه‌جائی حدود یک و نیم میلیون فلسطینی در نوار غزه که به موجب کنوانسیون چهارم ژنو جنایت جنگی محسوب می‌شود، از کشورهای عضو کنوانسیون می‌خواهد که به طور جمعی این اقدام را محکوم و تقبیح کنند.

این متن هرگونه تلاش برای اخراج، تبعید یا کوچ اجباری مردم فلسطین به‌طور فردی یا جمعی، اعم از غزه، کرانه باختری و بیت‌المقدس به هر مقصد دیگری را قاطعانه رد می‌کند. این گونه اقدامات را باید خط قرمزها و جنایات جنگی دانست.

قطعنامه سران، همچنین زندانی کردن غیرقانونی هزاران فلسطینی توسط اسرائیل را محکوم می‌کند. علاوه بر این، این سند تشکیل یک گروه تخصصی نظارت قانونی را با نظارت اتحادیه عرب و سازمان همکاری اسلامی برای مستندسازی جنایات اسرائیل در تمام اراضی فلسطین الزامی تلقی می‌کند. این قطعنامه ستندردهای دوگانه در اجرای قوانین بین‌المللی را به شدت محکوم نموده و هشدار می‌دهد که چنین دوگانگی اعتبار کشورهایی را که از اسرائیل برای گریز مسؤلیتشان دفاع می‌کنند، تضعیف می‌کند.

این قطعنامه با هدف ایجاد منطقه عاری از سلاح هسته‌ای در خاورمیانه و نابودی همه تسلیحات کشتار جمعی در منطقه را به عنوان بخشی از تلاش‌های سازمان ملل متحد برای مبارزه با خطر آن‌ها دانسته و [خواستار برگزاری کنفرانس بین‌المللی شده است](#).

یکی از شاخص‌ترین چهره‌های این اجلاس، ابراهیم رئیسی، رئیس‌جمهور ایران بود که علاوه بر مطرح کردن شدیدترین مطالبات علیه اسرائیل، برنامه نزدیکی شیعه و سنی را با جدیت ترویج کرد که می‌تواند یک طرح بسیار ناخوشایند دیگر برای اسرائیل و به طور کلی، برای غرب باشد.

علاوه بر این، آقای رئیسی با سران بسیاری از کشورهای عربی [موافق نبود](#) و به جای قطعنامه مبنی بر تشکیل دو کشور که وجود یک کشور مستقل فلسطینی را در کنار یک دولت یهودی در نظر دارد، خواستار تشکیل یک کشور فلسطینی «از بحر تا نحر» به جای اسرائیل شد.

خلاف برخی از شرکت‌کنندگان در اجلاس فوق‌العاده سازمان همکاری اسلامی که راه حل دو کشور دایر بر تشکیل کشور مستقل فلسطین در کنار اسرائیل را پیشنهاد کردند، ابراهیم رئیسی، رئیس‌جمهور ایران ضمن [تأکید](#) بر راه‌های حل دموکراتیک متکی بر صندوق‌های رأی با حضور همه فلسطینی‌ها، گفت: «در این اجلاس خلاف آنچه که برخی‌ها در مورد آینده مسأله فلسطین در قالب راه حل دو دولتی سخن گفتند، ما بر یک راه‌حل کاملاً دموکراتیک مبتنی بر مراجعه به آرای همه فلسطینی‌ها اعم از مسلمانان، مسیحیان و یهودیان برای تعیین آینده خود تأکید می‌کنیم».

در شرایط کنونی، مسلماً فلسطینی‌ها مایلند حمایت قاطع‌تری از سوی همکیشان و هم‌وعان خود ببینند، اما همچنان معتقدند که فداکاری‌های انجام شده بیهوده نیست، زیرا، از نظر ستراتیژیک به آن‌ها اجازه می‌دهد تا دستور کار نامطلوب سال‌های اخیر را کاملاً معکوس کنند. زنجیره به رسمیت شناختن دیپلماتیک اسرائیل که با چنین دشواری با کمک کاخ سفید در یک دوره زمانی طولانی شکل گرفت، متوقف شده و در حال شکستن است. حل سریع مسأله فلسطین به عنوان یک حلقه کلیدی در حل و فصل مسائل خاورمیانه، برای کل جهان، به ویژه، برای جهان عرب، دوباره ضروری شده است.

الی کوهن، وزیر امور خارجه اسرائیل در ۱۳ نومبر گفت که فشار بین‌المللی بر اسرائیل برای مهار یا پایان دادن به عملیات خود در غزه، احتمالاً در چند هفته آینده به میزان قابل توجهی افزایش خواهد یافت. به گفته او، فشارهای دیپلماتیک افزایش یافته و «پنجره دیپلماتیک» برای کارزار ارتش اسرائیل در غزه، قبل از بسته شدن، احتمالاً تا دو - سه هفته دیگر [باز خواهد ماند](#).

برگرفته از: [یورتال بنیاد فرهنگ ستراتیژیک](#)

۲۷ آبان-عقرب ۱۴۰۲